Ժ· ՏԱՐԻ 2881 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 1 ՀՈԳԻ 4386 — 10 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1893 — 14 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1311 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ՆԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره ولك غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան	150
»	Վեցամսեայ »	75
»	Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միաբերեալ	Դրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10/22 ՍԵՊՏ. 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ. —Առեւտրական եւ ճարտարարուեստական գործառնութեանց մասին այս պահուս լաւատեսութիւն կը տիրէ. կ'ըսուի թէ ամերիկեան տնտեսական տագնապը վերջացած է, եւ Լոնտոնի հրապարակն հետեւապէս իւր սովորական գործունէութիւնը պիտի վերստանայ։ Ֆրանսական ընտրութիւնք վերջացան, եւ ա՛լ չպիտի խանգարեն գործոց ընթացքը։ Դրամագլխոց առատութիւնը, դրամի սակին աժանութիւնը, ընդհանուրին ակնկալութիւնը թէ Նոր Երեսփոխանութիւնը նախորդէն աւելի աղէկ գործ պիտի տեսնէ, վերջապէս ապրելու, գործելու, աշխատելու բնական պէտքն յոյս կուտան թէ գործերն ի մօտոյ պիտի բացուին։ —Բայց կան յուռետեսներ ալ որք կ'առարկեն թէ դրամական խնդրոյն վերջն եկած չէ դեռ. թէ Նոր Երեսփոխանութիւնն ուրիշ կերպիւ չի տարբերիր նախորդէն բայց եթէ կարգ մը գործաւորական աւելի պաշտպանելով եւ մի քանի կարեւոր անձեր՝ պակաս. թէ Մէցի դէպքերն եւ ի Թուլոն պատրաստուող դէպքերը մեծ վստահութիւն չեն ներշնչեր խաղաղութեան պահպանման, եւ վերջապէս, չկայ նշան մը թէ դրամագլուխներն ի մօտոյ դուրս ելնեն իրենց պահուըտած խորշերէն, եւ նոր կենդանութիւն տան գործառնութեանց։ —Թէպէտ այսպէս անհաստատ կերպիւ մտածողներ պակաս չեն, բայց հիմակ ի Փարիզ լաւատեսութիւնն ընդհանուր է կրնանք ըսել։ Եւ եթէ հնտախտի պատճառաւ —կամ յաւ եւս՝ հնտախտի երկիւղին պատճառաւ տեղ տեղ գործերը կը դադրին, եւ վաճառականն ու խանութպանը կը գանգատին, միխթարական կէտ մ'է որ Արեւմտեան Եւրոպայէն գործոց վերաբացման յոյսեր կուգան։ —Երբ կ'ըսենք թէ հնտախտէն աւելի հնտախտի երկիւղն է պատճառ գործոց դադարման կամ նուազման, վտանգը մեղմացուցած չենք ըլլար. գի մեր մասին, երեկի պաշտօնական գեկոյցէն տեսան ընթերցողք թէ նոյն իսկ Սկիւտարի Ցիմարանոցին մէջ համաճարակը վերջ գտնելու վրայ է։ Հո՛ն միայն ճշմարիտ համաճարակ մը տեսնուած էր, եւ հոն իւր սաստկագոյն շրջանն անցուցած կը համարուի այժմ։ Մեծապէս յուսալի է ուրեմն որ Մայրաքաղաքիս ուրիշ կողմերն այս անհաճոյ այցելուն աւելի երկար չմնայ։ Թէպէտ ասիկա պատճառ մը չէ որ զգուշութիւնը ձեռքէ թողունք։ Թէպէտ կառավարական իշխանութիւնք գովելի շրջահայեցութեամբ կը շարժին՝ ստամոքսի խանգարում կամ լուծողութիւն պատճառելու կարող կարգ մ'ուտելիքներ —մանաւանդ բանջարեղէններ եւ մրգեղէններ— արգիլելով, բայց, փա՛ռք Աստուծոյ, ահաբեկելու պատճառ մը չկայ։ —Առողջութիւնը միշտ պիտանի բան մ'է, հնտախտը մեր մէջ ունենանք թէ ոչ. մաքուր ուտել, մաքուր խմել, բնակարանաց մէջ մաքուր օդ պահել, պորտահոտութիւնները վանել, մարմինը չափաւորապէս տաք պահել եւ կլիմայական աղդեցութեանց դէմ զգոյշ գտնուիլ ամէն ժամանակ օգտակար է։

ԱՆԳԼԻԱ. —Առաջիկայ շաբթուս մէջ Երեսփ. Ժողովը պիտի աւարտէ Իռլանտայի վիճաբանութիւնն, եւ ապա վեց շաբթուան դադար մը պիտի առնու, որոյ միջոցին անհամբեր օրէնսդիրք պիտի վազեն Սկովտիոյ բարձունքն, ուր գիրենք կը կանչեն գեղեցիկ որսական կենդանիք, եւ կամ եւրոպական զբօսավայրերն՝ իրենց յոգնեցուցիչ աշխատանքէն կազդուրուելու։ Այս հաշուով, Երեսփ. Ժողովը տարւոյս նստաշրջանին մէջ 165 նիստ բրած պիտի ըլլայ, որմէ աւելի երկար շրջան գարուս մէջ երբեք անգամ միայն պատահած է, 1831ին (Երեսփ. Ժողովոյ հիմնական բարենորոգման վիճաբանութեանց պահուն) 173 նիստ, 1838ին (ցորենի եւ հացեղէններուն սահմանադրութեան խնդրոյն առթիւ) 176 նիստ, եւ 1848ին 170 նիստ։ Բայց այս անգամ տնտեսական նստաշրջան մ'ալ կայ, որ մէկ ու կէս ամիս ետքը պիտի սկսի, եւ պիտի տեւէ մինչեւ յառաջիկայ Ծնունդն, եւ հետեւապէս 1893ի խորհրդարանական գործունէութիւնն անօրինակ է նոյն իսկ Անգլիոյ համար, որ վեց դարու խորհրդարանական պատմութիւն մ'ունի, եւ է «մայր Խորհրդարանաց»։ Կը կարծուի թէ ներկայ նստաշրջանին փակումէն յառաջ Պ. Կլատստոն իւր կարծիքը պիտի յայտնէ իռլանտական ծրագրոյ խնդրոյն վրայ Լորտերու Ժողովոյն մերժողական ընթացքին նկատմամբ։ Սեպտ. 3/15ի նստին մէջ, նոյն իռլանտական գործերն էին որ զբաղեցուցին Երեսփ. Ժողովն, Իռլանտայի Խնամակալութեան վիճաբանութեան առթիւ։ Միութենական իռլանտացի երեսփոխան Պ. Ռըսէլ քննադատեց կրցուց վարչութիւնն արդի ազատական նախարար Պ. Ճոն Մորլիի օրով։ Սա ըսէ 21 գումարումներ արգիլուած է հոն, բայց գարձեալ Միութենականները գոհ ընելու չափ բաղձալի վիճակ մը չէ պահպաներ կարգ մը իռլանտական գաւառներու մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. —Պաւիերայի Լուի իշխանն, որ կայսեր այցելութեան առթիւ ի Մեց կը բնակէր Պան. Սէն-Մարդէնի գեղկին մէջ (երբեմն Մարեշալ Պազէնի բնակարան), իրեն հետ արկղիկ մը բերած էր, յորում մեծակակ գումար մը կար։ Արկղիկն անհետ եղաւ, եւ գերման ոստիկանութիւնը ցարդ չկրցաւ գողը գտնել։

—Սաքսոնիոյ մէջ գործաւորականներէն կարեւոր գաւալքութիւն մ'եղաւ այս օրերս։ Նախկին ուսանող Պ. Վալգեր Մէյ, գործաւորականներուն յառաջոյն առեւտուրան եւ տեղւոյն ժողովրդական լրագրոյն գլխաւոր խմբագիրը, բաց նամակ մը հրատարակեց, որով կ'ըսէ թէ յետ հասունի խորհրդածութեան համոզուած ըլլալով թէ գործաւորական ապագայ կազմակերպութեան մասին առած կարծիքներն անիրական են, եւ թէ այս մասին իւր ցայտ վայր գրածները պատմական իմաստակութիւններ են լոկ։ —Այս յայտարարութիւն շատ վհատեցուցիչ ազդեցութիւն ըրաւ գործաւորականաց վրայ։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. —Մատաբէլէներու ցեղին յառաջապահը կը յառաջանայ Մաշոնալանտի անգլ. Ընկերութեան երկրին վրայ։ Լապէնկուլայի բնիկ թագաւորին՝ որսորդ զօրքերն հասած են Զամպէզի գետին մօտ։ Անգլիացւոց կողմէ Վիքթորիայի բերդը յարձակման դիմադրելու պատրաստ տուած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ. —Անգլիոյ մէջ երկրագործական տագնապին պատճառները քննելու եւ միջոցներ առաջարկելու համար երեւելի տնտեսագէտներէ, մեծ կալուածատէրերէ, հողագործներէ եւ վիճակագրական մասնագէտներէ յանձնաժողով մը կազմուած, Պ. Կլատստոնի անօրէնութեամբ, Խորհրդարանի մէջ արտայայտուած բաղձանքին համաձայն. Յանձնաժողովը պիտի ուսումնասիրէ վերջին 10 տարիներու միջոցին երկրագործութեան վիճակն Անգլիոյ մէջ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ ի Բարլեր-Լը-Տիւք գտնուած պահուն այն տեղէն քաշուած հեռագիրը կ'ըսէ թէ կայսեր շուրջը մեծ գոհունակութիւն պատճառած է այն լուր թէ անգլ. նաւատորմը Տարենտոյի (Իտալիա) նաւահանգիստը պիտի ժամանէ հոկտ. 11ին, երկու օր առաջ ռուսական նաւատորմին ի Թուլոն հասնելէն։ Իտալական ցոյցին հետ միևնոյն ժամանակ տեղի ունենալով, անգլիական ցոյցը պիտի հաստատէ անգամ մ'եւս թէ Մեծն Բրիտանիա Ճըլլ չպիտի տայ որ Ֆրանսայիք առաջիկայ պատերազմին մէջ փճացնեն իտալական նաւատորմն Միջերկրականի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ. —Իտալիոյ մէջ այժմէապէս ի գործ կը դրուի այն օրէնք որ մանրուքի արտածումը կ'արգիլէ. Միլանի դրամափոխ մը, Պ. Լուիճի Կերոսիքի, 6,000 Ֆր. ի մանրուք անցունել ուզած ըլլալով ի Զուիցերիա, պատժական դատարանէն դատապարտուեցաւ երեք ու կէս ամսոյ բանտարկութեան, 500 Ֆր. ի տուգանքի եւ յիշեալ 6,000 Ֆր. գումարին յարքունիս գրաւման, նկատելով, ի մէջ այլոց, թէ «Դրամը փոխանակութեան միջոց մ'է, եւ ո՛չ թէ շահադիտութեան»։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՓՈՂԵՐԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ ԻՆՉԵՐ ԿԱՆ. —Անցեալ օր պատմեցինք Ամերիկեան Գանձարանին մէջ ի՛նչեր ըլլալը, տեղափոխութեան մը առթիւ, որով ամերիկեան Տէրութեան պահեստի գումարք այլուր փոխադրեցան, աւելի յարմար չէնք մը։ Այժմ Փողերանոցի ստորերկրեայ մթերանոցներուն մէջ քննութեան կատարուելով, գտնուած է 5,000 ունկի ոսկոյ (100 հազար տոլար արժէքով) ծրար մը։ Այս ասանգ 1887ին նկուղներէն միոյն մէջ դրուած էր, որ ըստ օրինի կնքուած էր։ Բայց հաշուակալութեան սումարներուն մէջ այս ասանգին հետքը բոլորովին կորսուած էր, չգիտցուիր ինչ պատճառաւ։ Եւ այս գիւտ ճշմարիտ յայտնութիւն մ'եղաւ գանձային նոր նախարարին համար։

ԻՏԱԼԵՒԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՑՈՅՑԸ. —Իտալեան լրագիրք կ'ըսեն թէ Միջերկրականի անգլ. նաւատորմին հրամանատար Լորտ Սէյմըր պիտի ընդունուի Նաբոլիի իշխանէն կողմէ, եւ Ումպէրթօ թագաւոր եւ Մարկարիտա թագուհի, Նաբոլի երթալով, մեծագոյն փայլ մը պիտի տան այն հանդէսներուն, որք կը պատրաստուին անգլ. նաւատորմին համար։ Ուրիշ զբոյցի մը նայելով, Լորտ Սէյմըր պիտի երթայ Մոնցա, իւր յարգանքը մատուցանելու թագաւորին եւ թագուհւոյն։ Ինչպէս որ ալ ըլլայ, անգլ. ծովակալը բացառիկ կերպիւ ընդունելութիւն մը պիտի վայելէ։ Վերջերս ռազմափորձեր կատարող իտալեան նաւատորմը իրենց սպառազինութիւնները չեն թողած, այլ կազմ եւ պատրաստ կը կենան անգլ. նաւատորմին ցոյցին ժամանակին, իբրեւ հակացոյց մը ռուսեւֆրանսական նաւային եւ ցամաքային հանդէսներուն։

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔԼԻՎԼԷՆՏԻ առողջական վիճակը վերջերս մեծ զրամագլուխ եղած է ամերիկեան թերթերուն։ Նիւ-Եորքի մեծ թերթ մը մանր տառերով երկու սիւնակ լեցուց նախագահին առողջութեան վրայ, խոշոր խորագիրներու հետեւեալ շարքը դնելով իւր յօդուածին վերեւ. —Նախագահին առողջութիւնը. —Ըսէլ-ըսէլ զրոյցներ. —Զրոյց իմբռնական ծանր գործողութեան մը որ կ'ըսուի թէ ... —Փիլատելֆիոյ «ԲՐԷՍ» լրագրին Նիւ-Եորքի թղթակիցը ... սահմանի ... —Մեծ ... —Գործողութիւն —Ինչ էր նշանակութիւնը։

Ինչ էր հիւանդութիւնը, գիտէ՞ք. Ինչ էր գործողութիւնը, գիտէ՞ք. —Նախագահին երկու ակռան քաշեր է ատամնաբոյժ մը։ Այսքան պարզ գործողութիւն մը ահա ինչքան երկարօրէն եւ աղմկալից խորագրերով կը ծանուցանէր Նիւ-Եորքի մեծագոյն թերթերէն մին։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. —Հելլէն աւազակն Մարկոնիս, որ այս օրերս անձնատուր եղաւ իշխանութեանց, տասներեք տարիէ հետէ անարգել ի գործ կը դնէր Հանի Սթաւրոսի աւանդութիւնները Պառնասեան լերանց շուրջ։ Իւր աւազակային ապրուստին գտաւ ուրիշ ապրուստի միջոցներ ալ ունէր։ Ագարակագործ եւ կալուածատէր էր։ Մեծ շահեր կ'ընէր. գի պէտք եղած ամէն աշխատութիւնները ձրի կը ստանար։ Իւր մեթոտ պարզ էր։ Մարկոնիս այս կամ այն գիւղացւոյն հրամայե՞ց որ գայ իւր արտին կամ իւր տան մէջ աշխատի, ո՛վ կրնար մերժել։ Մարկոնիս կը պարծենար իւր արդարութեան վրայ, որով անխտիր ... ան գիւղացիները կ'աշխատցնէր, ... չէր ... ներ, ... աւելի ուժեղներուն աւելի ծանր ... կուտար։ Ընտրական լաւ գործ ... կան համոզիչ ... իւր հրացանին բարոյամիութիւն ... ութեան ամէնէն փարանագ ... անձնատուր կ'ըլլային։ Մնաց որ, չորս մարդ սպանած է, բայց սպանեալը օրինաւոր սպանող ... ն ոստիկան էր, Մարկոնիս կ'ըսէ թէ մի ... երեք մարդոց սպանման համար կրնայ պա ... գի ոստիկաններն սպանութիւնն ... նկատել իրմէ. պանութեան միջոց մը կը համարէր։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՊԱՍԿ ԹԷ ՄՈՄ

Հրապարակի վրայ այս օրերս զարմանալ խնդրոյ նիւթ եղած է մեռելական պսակն. ի նշան վշտի, համակրանաց կամ յարգանաց՝ դագաղի վրայ պսակ դնել 20—25 տարուան սովորութիւն մ'է առ մեզ, ոչ աւելի։ Կրօն. Ժողով մը պաշտօնապէս արգիլեց զայդ երբեմն իբր օտարամուտ սովորութիւն, թէպէտ ոչ հակառակ Հայ Եկեղեցւոյ ոգւոյն, որ թոյլ տուած է ծաղիկ խառնել ինչ ինչ արարողութեանց մէջ։ Այդ արգելքն ի սկզբան յարգուեցաւ ուրեք ուրեք. տաճարի մէջ պսակ չէր գրուէր այլ եւս դագաղի վրայ. միայն մեռելական թափօրին հետ՝ տաճարին սեմէն դուրս կը տարուէր պսակ, որպէս կը պատուիրէր Կրօն. Ժողովոյ շրջաբերականն։ Ամենայն միայն անցան, եւ եկեղեցական վարչութեան արգելքն անզօր մնաց, ըստ որում հանդիսական արարողութեան ժամուն չէր թոյլատրուեր վշտակցութեան կամ յարգանաց գեղեցիկ արտայայտութիւն մը, որ թէպէտ ըստ ձեւոյն օտարամուտ՝ այլ չէր բնաւ անհամաձայն Եկեղեցւոյ ոգւոյն եւ աւանդութեանց։

Անդրադարձ ըսեմ թէ այս անգամ խնդիրն յուզուած է քանի մ'ազգայնոց նախաձեռնութեամբ, որք խորհած են պսակի փոխարէն դրամական նուէր մ'ընել Ազգ. Հիւանդանոցին, ի նշան վշտակցութեան առ իւրեանս հանգուցեալ բարեկամն։ Խմբագիր մը կը քննադատէ այս արարքն ինչ ինչ դիտողութեամբ. կ'ըսէ թէ ծաղիկը բանաստեղծական զարդարանք կը գեղեցկացնէ դագաղը, թէ յատարար է տխրութեան, յարգանաց, սիրոյ արտայայտ գգուանաց, «որ պահ մը կ'օրհնէ իրարու կը միացնէ ձայնը ու հոգին ոգիները», եւ կը յաւելու թէ արժան չէ խառնել բարեկամութիւնը բարեգործութեան հետ։ Այս դիտողութիւնք խոտելի չեն ըստ ինքեան. բայց զգածումներն հաշտելի կամ բարեգործութիւնը պատշաճօրէն խառնել բարեկամութեան հետ՝ ո՛չ այլ ինչ է ... բնաւ։

Ուրեւէք պատուաւոր ընթերցողք կը յիշեն թերեւս թէ երկու-երեք տարի յառաջ, այս սիւնակաց մէջ իսկ, առաջարկած էի փոխանակ ծաղկեայ պսակի, որ սովորութիւն է նորամուտ, ի նշան ցաւակցութեան կամ մեծարանաց՝ սգոյ մամ նուիրել փոխարէն, ինչ որ ո՛չ միայն մեծապէս կը գործէ հոգեհանգստեան սխուր արարողութիւնն ի տաճարի, ո՛չ միայն կուտայ որտաշքյ վայելչութիւն մեռելական թափօրին, այլ եւ է ամենայնիւ համաձայն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ եւ տոհմային բազմադարեան կանոնաց եւ աւանդութեանց։ Սրբոց եւ այլ հոգեւորական անձանց ... յուղարկաւորութիւնք կը կատարուէին «կանթեղօք վառելովք եւ ջահիւք բորբոքելովք» մինչեւ որ ... քրիստոնեաներ նիւթը գրուէր գերեզմանին վրայ. ջահը կը վառէր ի ձեռս եկեղեցւոյ պաշտօնէից եւ այլոց, եւ հանգուցեան հոգեւոր սղմերգութիւնք ... կեցի կամ ջահի լոյսերուն հետ կը ... ի վեր յերկինս։ Այս տոհմային ... եկեղեցական բարեպաշտիկ ... ո՞ր միթէ որ եւ է անուրեմն ծաղկի ... մինչեւ տեղի տայ ... օտարոտի սովոր ... նաստեղծական այլ ... է, եւ ... Մոմը ... մեծ կարելի է վառել ..., բայց ... բեկոյին կամ Ս. Պատարագ ... ենթանի առջեւ, ի յիշատակ ... հոգւոյն, եւ ապա նուիրել զայն ... ծական նպատակի։

Կանոնական սովորութեանց զգեստ ... միշտ՝ չէ անշուշտ համաձայն յառաջդիմական բարուց. բայց խոտան համարել զայն ա՛յն պատճառաւ միայն որ հին է՝ չէ երբեք գործ առողջ մտաց։ Կը զգամ թէ ծաղիկն ա՛յնպէս է ա՛յնպէս՝ որպէս երգը սրտին, մին եւ միւսն հաւասարապէս բնութեան բանաստեղծութիւնն, հոգւոյ ազդեցիկ։ Բայց այս զգածումն ի դէպ է ի չափու ունել աւելի փափուկ նկատմանց առջեւ։ Փորձը պիտի համոզէ զմեզ թէ առաւել պատշաճ է հնոյն նորոյն հետ խառնել, ծաղիկը միայնակ ջահին, եւ բարեկամութիւնը վայելչապէս զօդել բարեգործութեան հետ, եթէ չունիմք անոր միջուժ մը դէպ ի նորաձեւութիւն։

Եթէ ընդունինք հասարակութենէն այս առաջարկութիւնն, այսինքն՝ փոխանակ ծաղկեայ պսակի սգոյ մամ նուիրել ննջեցելոց դագաղին, յանժամ բարեկամութեան զգածումը բարեգործութեան զգածման հետ թեւ ի թեւ, որպէս զոյգ զուարթունք, երկրային մխիթարութիւն պիտի պարգեւեն հարկերուոր տառապելոց եւ թշուառաց, «որոց ազօթք հզօր են յերկինս»։ Ազգ. Հիւանդանոցի Մոմատան մէջ կարելի է պատրաստել սգոյ յատուկ մամեր պսակաձեւ ծաղկամբք զարդարուն՝ 25, 50, 100, 150 դահեկանի կամ աւելի արժողութեամբ, սեւ կամ սպիտակ շղարշով, ըստ սիրոյ եւ ստեղծանի. յետ յուղարկաւորութեան նուէրեալ մոմերը մինչեւ կիրակամուտ երեկոյին վառել ժամերգութեանց պահուն սեղանի առջեւ, եւ ապա թողուլ նոյն եկեղեցւոյ ուր կատարուած է յուղարկաւորութիւնը, կամ դարձունել Հիւանդանոցին։ Այս կերպիւ տարեւ...

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (35)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

—Այո, տիկին։

—Թող գայ։

Լամբալու անհետ եղաւ։ Պահ մը ետքը, գիտունը ներս մտած էր։

Խորապէս ողջունեց Մառի տը Ֆավըրէյը։

—Պարոն տը Պեռնէյ, ըսաւ սա, խնամեցի՞ք հիւանդը։

—Բնութիւնը մեծապէս օգնեց գիտութեան...

—Երիտասարդը զե՞րծ է վտանգէ։

—Բոլորովին...

—Բացատրութիւններ խնդրե՞ց ձենէ։

—Բնաւ... կը քնանայ։

—Քիչ մը ետքը մեր առջեւ ներկայանալու վիճակը պիտի ունենա՞յ։

—Համոզուած եմ թէ այդ ներկայացում հիմակուց իսկ վտանգ մը չունի։ Կը կարծեմ իսկ թէ այդ բան նպաստաւոր ազդեցութիւն պիտի ընէ երեւակայութեանը վրայ։

—Լաւ։ Նստեցէք մեր մօտը, Պ. տը Պեռնէյ։

Ասման հնազանդեցաւ եւ նստաւ մարքիզուհիին աջ կողմը։

—Պարոններ, յարեց Մառի պահ մը լռութենէ ետք, քանի մը տարի առաջ ընկերութեան մէջ հանդիպեցա՞ք Մարսիալ անուն նկարիչի մը։

—Արդարեւ, ըսաւ Առշիպալ. շատ կը յաճախէր Շօսէ-տ'Անթէնի մէկ քանի տուները, բայց բաւական ժամանակէ ի վեր աչքէ կորսնցուցած եմ զայն։

—Բայց ես կը յիշեմ, աւելցուց սըր Լիոնէլ, քանի մը օր առաջ անոր վրայ խօսուիլը։

—Որո՞ւ կողմէ։

—Այն Թշուառական կնոջ կողմէ որ ինքզինքը տիկին տը Թորէս կը կոչէ։

Մառի կեցուց զայն շարժումով մը։

—Արդ, այս երիտասարդը անծանօթ մը չէ մեզ համար։ Ես քանիցս հանդիպած եմ անոր ընկերութեան մէջ, եւ եղական համակրանք մը զգացած էի անոր նկատմամբ...

Մառի ճակատն տարաւ իր ձեռքին եւ ազնուապետական ձեռքը։

—Ինչո՞ւ եղական ըսի։ Ոչ... դուք որ գիտէք իմ բոլոր գաղտնիքս, չէ՞ք հասկընար թէ Մարսիալ քանի տարու էր, այսինքն տարիքն այն զաւկին... զոր ներկայ մարտիրոսին մանը, համր վկայ մեր տեսակցութիւններուն, որբ ձգեց...

Կիսովին դարձած էր իր թիկնաթոռին ետեւը կախուած կենդանագիրին։

—Այո, շարունակեց ձայնով մը ուր արցունքներ կը զգացուէին, տեղ մը կը գըտնուի ան, թափառելով աշխարհքը, սոսկալի չարաբախտութենէ մը հալածուած, երիտասարդ մը որ, Մարսիալին պէս, գուցէ ջանացած է մեծ ճիգերով գրաւել այն տեղն որ իրեն կը պատկանի... գուցէ ինքն ալ կուլայ եւ բազուկները երկինքին կը կարկառէ յուսահատութեամբ։

Սըր Լիոնէլ եւ Առշիպալ ոտքի ելած էին։

—Երդում ըրած ենք գտնել զայն։

—Եւ նոյն իսկ եթէ կեանքերնիս զոհել պէտք ըլլայ, աւելցուցին Ալ եւ Ջախ երկու եղբայրները, պիտի ազատենք զայն իրեն սպառնացող վտանգներէն։

—Շնորհակա՛լ եմ, օ՛հ, սրտանց շնորհակալ եմ, յարեց տիկին տը Ֆավըրէյ։ Մի կարծէք թէ պահ մը տարակուսած եմ ձեր վրայ։ Ես ալ վստահութիւն ունիմ... Այո, նորէն պիտի տեսնեմ հեք զողջուած տղան... բայց, աւա՜ղ, ի՞նչպէս պիտի տեսնե՜մ...

Խոնարհեց գլուխը։

Պիսքառի լիրբ խօսքերը, յուսահատութեան եւ սուգի գիշերուան մը մէջ արտասանուած, դեռ կը հնչէին իր ականջին.

«Օր մը, գոչած էր աւազակը, ամբոխին զայրացկոտ աղմուկը կառաչի աղաղակով մը քեզ պիտի բերէ անունը Թշուառականի մը որուն պիտի սպասէ զահիճը... Այն ատեն, ես, Պիսքառ, պիտի երեւնամ քու առջեւդ... եւ պիտի ըսեմ քեզի. Մառի տը Մովիլլեր, գիտե՞ս ով է այս մարդը որուն գլուխը քիչ յետոյ պիտի գլորի կառափնատին վրայ... Այս մարդը քու զաւա՛կդ է»։

Եւ սոսկալի, խօլ ատելութեան այս ձայնը այնքան սաստիկ հնչեց սիրտին մէջ որ Մառի տը Մովիլլեր յանկարծ տժգունելով, պարտաւորեցաւ իր եղենոսէ թիկնաթոռին յենակին կրթնիլ չիյնալու համար։

—Տիկին, արիութի՜ւն, գոչեց Ասման։

—Արիութի՜ւն, յարեց Մառի թրթռուն ձայնով։ Ոչ, իրաւունք չունիմ տկարանալու։ Ներեցէք ինծի, դուք ամենքդ անձնուէր էք անձնուիրական եւ մարդասիրական գործի մը։

Պահ մը լռութիւն տիրեց, յետոյ ըսաւ.

—Մոռցեր էք, պարոններ, մեր վերջին նիստին մէջ անցածը։ Քանի մը ամիս առաջ, դարչելի ոճիր մը գործուեցաւ, խեղճ կին մը սպաննուեցաւ։ Փողոութիւնն էր չարագործութեան շարժառիթը։ Երկար խուզարկութիւններէ ետք, ոստիկանութիւնն յաջողեցաւ վերջապէս ձեռք անցունել մարդասպաններէն մէկը։ Պ. տը Թօմերվիլ, շնորհիւ իր յարաբերութիւններուն, հարցաքննութեան իրիկունն իսկ իմացաւ թէ ամբաստանեալը, իբր յանցանքը խոստովանելէ ետք հարցաքննիչ դատաւորին, տարտամ խօսքերով յայտնած էր գաղտնի ընկերութեան մը գոյութիւնը որ, ի Փարիզ եւ շրջակաները, ամէն օր նոր ոճիրներ կը գործէր, որք անպատիժ մնացած են ցարդ։ Դատաւորին պնդումին վրայ, յանցաւորը, թէեւ ջանացեր է խուսափիլ այս առաջին խոստովանութեան հետեւանքներէն, վերջապէս սա բառերը փախուցեր է. Փարիզի Գայլե՛րը։ Երբ Պ. տը Թօմերվիլ մեզ իմացուց այս պարագան, յեղակարծ յայտնութիւն մը ունեցայ։ Աւելի քան քսան տարի առաջ, տակաւին Թուլօնէն չհեռացած, եղեռնական դատ մը, որուն մէջ կը գտնուէին մէկ քանի թիապարտներ, երեւան հանած էր անիծեալներու այս խումբին գոյութիւնը որ առած էր այդ աղէտալից մականունը։ Գայլերն անկեց ի վեր գոյութիւն ունէին եւ անզօր մարտ մը կը մղէին. եւ այս թշուառականներէն մէկը՝ իր խիղճէն զրդուելով՝ յայտնած էր պետը, այս ընկերակցութեան կազմակերպիչը. Պիսքառն էր, փախստական Պիսքառը։ Պիսքառ անհետ էր եղած, բայց այս մարդուն գործը կը կենար։ Ո՞վ գիտէ. մութ անկիւն մը կծկուած, անշուշտ առաջ կը վարէր զայն նորէն։ Աւասիկ իմ գուշակածս։ Պիսքառը գտնելը՝ երեւան հանել էր վերջապէս իմ զաւկիս հետքերը։ Պ. տը Թօմերվիլ արտօնութիւն ստացաւ ամբաստանեալին քով երթալու։ Հոն, ամէն կարելի միջոցներով, նոյն իսկ հարստութիւն մը խոստանալով, պիտի ջանար պայծառ, կատարեալ խոստովանութիւններ ստանալ։ Աւա՜ղ, Աստուած չուզեց։

Ցուցումը հասնակած էր մարքիզուհին, եւ ձայնը կորանեցաւ հեծկլտանքի մը մէջ։

—Երբ Թիապարտը ներկայացայ, ամբողջացուց Առշիպալ տը Թօմերվիլ, իմացայ թէ յանցաւորը առտուն մեռած գտնուեր էր իր բանտին մէջ։

—Նոր ոճիր մը անշուշտ, ըսաւ Լիոնէլ։

—Գուցէ. եւ սակայն, ասիկա կարծելու համար, ենթադրելու էր որ Փարիզի Գայլերը կրցած էին նոյն իսկ բանտերուն մէջ մեղսակիցներ ունենալ...

—Ամեն բան կարելի է, յարեց Անգլիացին։ Այդ մեղսակիցը չէ՞ր կրնար բանտարկեալներէն մէկն ըլլալ։—

—Ամենէն ընդունելի բացատրութիւնն է այդ։ Սակայն Թշուառականին մարմինը բնաւ կռուի նշան չէր ցուցըներ։ Երկաթեայ ձողէ մը կախուած էր, եւ բնաւ անսովոր շարժում մը չէր արթնցուցած բանտապահներուն ուշադրութիւնը։

—Ասիկա սոսկալի հարուած մը եղաւ իմ սիրտիս, յարեց մարքիզուհին որ ինքզինքին տէրն էր եղած։ Միթէ այս լոյսը մեկնեմէկ դուրս ելլելով խաւարէն՝ յանկարծ պիտի մարէ՞ր։ Ցուսահատական բան էր։ Սակայն, հարցաքննութեան տեղեկագիրը կարդալով, երեւան ելաւ թէ եղեռնագործը ժամանակ մը ծառայած էր Ժեվրը քարափին մէկ փերեզակին քով, որուն զօղոնաթագոյ ըլլալը արդէն երկար ատենէ ի վեր ծանօթ էր ոստիկանութեան... Դժբաղդաբար, քաղաքական զբաղումներն ուրիշ կողմ կը դարձունէին ոստիկանութեան ուշադրութիւնը—ինչպէս շատ անգամ կը պատահի—միջոցներ ձեռք առնուեցան անփութօրէն... եւ երբ փերեզակին խանութը գացին խուզարկութիւն ընելու, իմացան թէ գիշերն անհետ եղած էր։

—Ֆրանսական ոստիկանութիւնը շատ չի զբաղիր չարագործներով, it is true (իրաւ է), ըսաւ Լիոնէլ, որուն կարկըտուած դէմքը դէչ աղէկ ծիծաղ մը ունեցաւ։

(Շարունակելի)

կան առ նուազն 500 ոսկւոյ զուտ հասոյթ մը կ'ապահովէ Հիւանդանոցի մատակարարութեան, և ամեն զգածմունք կ'առնուն փոխացումը, ծաղկապաշտութիւն կամ մոմասիրութիւն, բանաստեղծութիւն և բարեպաշտութիւն, բարեկամութիւն և բարեգործութիւն միանգամայն · չեն փոխանար միայն նուրապաշտից հետ · · · ատարադի ծաղկավաճառք, որ բառ մերձաւոր հաշուով տարին 1200—1500 ոսկի կը քաղեն մեռայիններէն, երբ տխուր ասուլց կոզոպուտ ։

Այս հինգ հարիւր հասիկ ոսկին, երբ նոր և կարեւոր եկամուտ, մեծ բան կը զօրէ գործել Հիւանդանոցի մատակարարութեան մէջ · բայց թողլով զայս ամենայն՝ ահա թէ ինչ բանի գործածել յարմարագոյն է այդ 500 ոսկին, որոյ գոյացման մասին ամենեւին չկայ տարակոյս ։ Նախ տարեկան 250 ոսկի յատկացնել այդ գումարէն, օրական 60 քաշ մսի պատրաստման համար՝ վճարելով մեն մի քաշին 60 փարա. (զի հիւանդք և ակարակազմք ամեն տեսակ միս չեն կրնար ուտել)։ Այս ծախքն արդէն կ'ընէ Հոգաբարձութիւնն կամ պարտաւոր է ընել, առաջնակարգ միս ստանալու համար, օրական 90 դահեկան կամ տարին 300 ոսկի · այս ծախքն անհրաժեշտ է, ապա թէ ոչ հարկ կը լինի ...

Գեր · Բարթուղիմէոս Սրբազան յառաջիկայ կիրակի առաւօտ Պատարագ պիտի մատուցանէ Գարթալի Ս · Նշան եկեղեցւոյն մէջ ։

Տօքթ · Դանիէլ Լիսիցեանի մահուան առթիւ, զոր ծանուցինք երէկ, հետեւեալ ծանօթութիւնները կը հրատարակէ Տարազ ։

Ամսիս 24-ին վախճանեցաւ երկարատեւ և ծանր հիւանդութիւնից յետոյ Թիֆլիսի հասարակութեան լաւ ծանօթ՝ բարեխիղճ բնոյթով և բժշկական հմտութեամբ օժտուած Դանիէլ Խաչատրեան Լիսիցեանց, որ վերջին ժամանակներում վարում էր Աղբէ-ր-ի և Տարազի խմբագրի պաշտօնը ։ Հանգուցեալը բժշկականութիւնն աւարտեց Մոսկուայի Համալսարանում 1852 թ · և լինելով բուն կովկասեցի՝ նշանակեց Աղնախի գաւառական բժիշկ ։ Այնուհետեւ տեղափոխուելով Թիֆլիս, որտեղ ունէր ընդարձակ ասպարէզ գործունէութեան, վարում էր նաեւ պետական հիմնարկութեանց մէջ պաշտօններ մինչեւ 1867 թիւը · այդ միջոցին ուղարկեց Գանձակ համաճարակ խոլերայի դէմ մաքառելու ։ Այնտեղ իր առանձնած ծանր պաշտօնն ... բարոյական պարտք հատուցանելուց յետոյ՝ վերադարձաւ Թիֆլիս, որտեղ և մնաց մինչեւ իր կեանքի վերջին օրերը ։

Թիֆլիս քաղաքը պարտական է իր ...

...

համար հազար հինգ հարիւրական ղրուշ ամսաթոշակով բժիշկ կարգուած են քաղաքային բժշկական վարժարանի շրջանաւարտներէն Տրթ · Յակոբ էֆէնտի ու Իսաք էֆէնտի, որք իրենց ճամբու ծախքն ստացած ըլլալով ի մօտոյ իրենց պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորին ։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Սեպտ · — Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշռէն կ'երեւի թէ մետաղադրամին վրայ 486,000, առեւտրական թղթոց վրայ 185,000, պանքատոմսերու վրայ 725,000 ոսկի աւելցեր է, որով համեմատութիւնն է 53.82 %։ Այս պատճառաւ, Պանքան իւր զեղչի սակն 100ին 4էն իջուց 3½ի ։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ. —24 ժամէ ի վեր, 10 նոր վարակեալք, երկու մահ, քաղաքիս մէջ ։ Ցարդ վարակեալ չկայ նաւահանգստին և արուարձանաց մէջ ։

ԿԷՆՍ (Հունգարիա) · — Հետեւակաց 12 զօրաբաժինք և ձիաւորաց 12 զօրաբաժինք, արդի դրութեամբ ճշմարիտ ճակատամարտ մը ձեւացուցած, երէկ մասնակցեցան ռազմափորձերուն ։ Փորձերը շատ հաճուեցան իշխանազուն հիւրերուն և զինուորական կցորդներուն կողմէ, որք սքանչացան զօրքերուն և ձիերուն ընթացքին ։ Վիլհէլմ Կայսր մէկ ժամու տեւողութեամբ այցելութիւն մ'ըրաւ Ֆրանձ Եօզէֆ Կայսեր ։

ՇԱՐԼՈՒՈՒԱ (Պելժիա) · — Հնտախտակերպ ինն վարակեալք հանքագործներու մէջ ։

ՍՈՖԻԱ. — Սվոպոտնօ Սլովօ լրագրին խմբագիրը դատապարտեցաւ միամեայ բանտարկութեան՝ անվայել լեզուաւ մը խօսած ըլլալուն համար Պ. Ստամպուլովի և մի քանի պաշտօնատարաց վրայ ։

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 10 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՆԻՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ ... 109 ½

ՌՈՒՍՈՒՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ՎԵՐՋԻՆ ՆԻՍՏԸ

[illegible]

ԱՐՄԵՆ ԳՆՈՒՆԻ

Գաստառական լուրեր

ԱՐԱԲԿԻՐ 23 օգոստ. 1893

[illegible]

ՔՍԱՆՀԻՆԳԱՄԵԱԿ

ՇՈՒՇԻԻ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻ

[illegible]

Բ. Գ. Մ.

ՌՈԲԵՐԹ ՊԻԼԸ

[illegible]

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՓՈՍՏ

[illegible]

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԿԱՆԱՅԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

[illegible]

ԼԱՆՕԼԻՆ

ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

[illegible]

CUNARD ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԲԱՆՍՈՒԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8/20-ի կայսերական հրամանով բաշխել հաշւեկց

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ — ՕԳՈՍՏՈՍ 1893

	Ոսկի	Ոսկի	Ոսկի	Ոսկի	Ոսկի	Ոսկի
[illegible]	10,594,336					
[illegible]	316,107	101,697	449,000	555,342		
[illegible]	10,378,225		375,000	375,000	375,000	
[illegible]	1,213,370	11,922	50,666	62,589	60,352	
[illegible]	5,129,800	51,298		51,298	51,298	
[illegible]	2,266,886	12,666	63,344	76,013	25,337	
[illegible]	2,500,000	25,000		25,000	25,000	
[illegible]	29,488,282	202,586	938,011	1,140,597	1,092,276	
[illegible]	29,488,282	202,586	938,011	1,140,597		
[illegible]	18,351,441	181,563	910,706			

Կ. Պոլիս 6/18 Սեպտեմբեր 1893

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՓԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. ոսկի 1.000.000 — Հաստատեալ 1782 թուին

ՓԻՆԻՔՍ. Հիմնուած ըլլալով 1782ին, ամենահին ընկերութիւններէն մէկն է, որոյ բաժնետէրերը [illegible] պարտաւորութիւններուն երաշխաւոր են անսահման կերպով։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն իր հաստատութենէն ի վեր վճարած է հրդեհի վնասուց համար 18.000.000 Անգլ. ոսկի գումար մը։ 618

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի ու կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և վնասուց գումարները կը վճարէ առանց յապաղման։

ՏՈՒՐՆԸ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պոլսոյ կայսրութեան և Սեւ ծովու նաւահանգստաց. Գալաթիա, Կամուրջի դէմ, Քօմիսիոն խանի անկիւնը։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆրանք	8.000.000
Պահեստի դրամ	6.889.695
Ցարեկան հասոյթ	16.890.344

Ընկերութիւնք ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մեքենայատներ [illegible] ընկերութիւններ և այլ [illegible] խիստ չափաւոր սակերով։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆրանք 6.250.000 — Պահեստի դրամ Ֆրանք 2.585.853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւաց և առագաստանաւաց վրայ բեռցուած վաճառներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պայմանակով ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակարկօք։ Նոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆիւնդ միացած է ուրիշ 13 լաւագոյն ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխ ու պահեստի դրամը է Աւելի քան 100.000.000 Ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիաեան խան. 12, 13, 14 — 369

ԻԼԱՆ ՊԱՔԸ ՄՈՒԱՖԻՔԻ

Հայվանաթի միւթեալ խառնեալ իչուն [illegible] միւնագասա գոմլուսն [illegible] փիհանքն պէկէր նոուլան 500 000 [illegible] 100.000 գրէն միճտէ [illegible] գրէլի 15 [illegible] գրէլի 12 փարսա [illegible] [illegible] ինքս օլուր խյար [illegible] Ցուճա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 5 — 2—2

Իչլինճիւ Օրտուի հիւմայուն իմալաթխանէսի իչուն մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվճուտ միւնագասա գօնուլմուշ օլան 4000 գայըն չըրչըլը գօզանէ պէզինին պէհէր մէթրօսը 60 փարա վէ 1 արշուն արզընտա 57,000 մէթրօ սատի գօզանէ պէզինին պէհէր մէթրօսը 85 վէ 30,000 մէթրօ չատըրլըք գայըն գօզանէ պէզինին պէհէր մէթրօսը 98 վէ 20,000 մէթրօ չատըր ասթարլըղը գօզանէ պէզինին պէհէր մէթրօսը 85 փարա ֆիյաթիլա թալիպի էօհտէսինէ օլուպ իհալէը բուլունճա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 100տէ 5 թէմինաթլարիլէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 6 — 2—2

Գայըն սիյահ եասը եուն գայթան արշունը հէտիտ 50,000 պէհէր արշունը հէտիտ 19 փարա հուլուլ իտէճէք մէվսիմ չիթտատ նիզամիյէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] պէհէրի 62 պէհէր անպար մէգզէր իչուն միւպաեա օլունմագ իւզրէ մէվճուտ միւնագասա գօնուլան պալատէ մաւրագգամ 2 գալէմ էչեա ֆիհասթը մէվզուէլէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինէ օլուպ իհալէը բուլունճա 15 ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասա իճրա օլունարագ մէգզէր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթտաեա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէմինաթլարիլէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 7 — 2—3

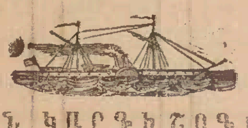

ԱՌԱՋՈՒՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ՌՈՒՍՈՒ ԹՈՄԱՍՈՆ ԻԼԱՒ ՈՐԴԻ [illegible]

[illegible]	Թօնօ	[illegible]	Թօնօ	[illegible]	Թօնօ
[illegible]	2000	[illegible]	1600	[illegible]	3200
[illegible]	3000	[illegible]	5500	[illegible]	1700
[illegible]	5500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
[illegible]	2300	[illegible]	1800	[illegible]	1000
[illegible]	2000	[illegible]	2200	[illegible]	2800
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	3600	[illegible]	3200
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	3000
[illegible]	8800	[illegible]	1200	[illegible]	3500
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	2500	[illegible]	2300	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5200
[illegible]	2000	[illegible]	4200	[illegible]	2000
[illegible]	2700	[illegible]	2200	[illegible]	2000
[illegible]	5000	[illegible]	2000	[illegible]	4800
[illegible]	2500	[illegible]	4500	[illegible]	3000
[illegible]	3400	[illegible]	5000	[illegible]	1200
[illegible]	2300	[illegible]	1600	[illegible]	3300
[illegible]	2500	[illegible]	4300	[illegible]	900
[illegible]	4800	[illegible]	8500	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5000
[illegible]	2800	[illegible]	2100	[illegible]	3600
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	[illegible]	3000	[illegible]	200
[illegible]	2300	[illegible]	5000	[illegible]	200
[illegible]	800	[illegible]	4300	[illegible]	110
[illegible]	700	[illegible]	2000	[illegible]	150
[illegible]					2000
[illegible]					3000
[illegible]					3100

Վօլիւ—րիօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն սատ հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Իսկօ շոգենաւն ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 22ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

[illegible]

Դիմել առ [illegible] ԵՒ ՈՐԴԻ

Թիւ 17-18, [illegible] [illegible]

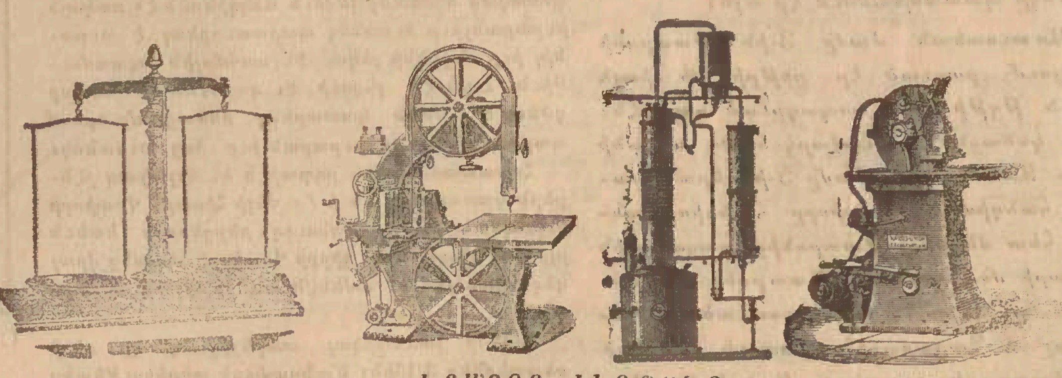

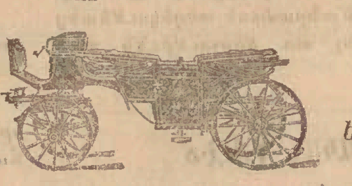

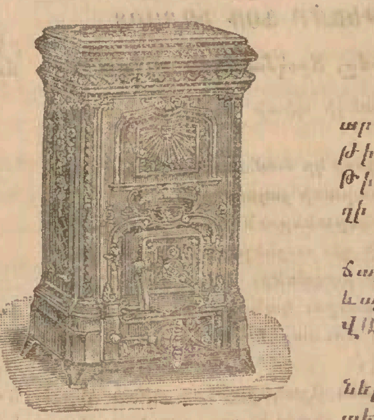

ԽՔՄԲՈՐ ՎԷՐԹԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական այլ արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերլէմալ Բազար, Թիմարէթ խան (նախկին կեդրոնական Ռէժիի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական, նաւային եւայլն, եւայլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու զետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուին մէյ մէկ գեղեցիկ մթերք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինօլէօմի և ուրիշ վաճառքներու։ 798

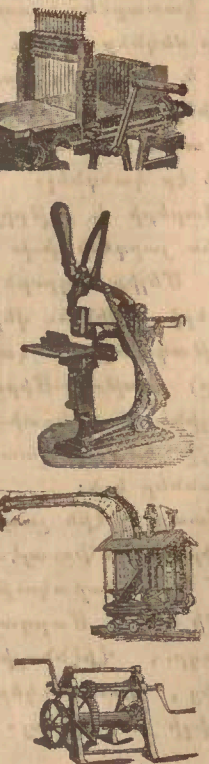

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօյալ Վինտզօրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան առենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգիլէ մազերու թափիլն եւայլն։ Այս դեղ, որուն տէրը չքադրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փաթաքողաց պէտք գրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վիքիֆիէ վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռօյալ Վինտզօրի ծախուած տեղերը։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՁՈՒԿԻ ՁԷԹԻ ՕԼՈՒՑ ԻԻՂ

Իփօֆօսֆիթ դը շօվ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մաքուր ձկան հատն իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իփօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճաղատութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Բարձ ավաճառք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱՅՐԵԼ

ՔԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)

ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ՌԸՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ապրանքներս մէջ երկար ատենէ ի վեր ծանօթացուած է. թէ մեր քաուչուկէ մուճակները կոշիկներու վրայ ըստ արժանւոյն գործածուելով՝ թէ' իրենց ճկունութեան թէ' հաստատուն գոյնին հանդերձ կատարելագործուած են։

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր բրդեղէն կերպասէ և զուտ կաուչուկէ շինուած խիստ ձեւաւոր և գիրամշակ մանթօ բերել տուած ենք։

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածին 2-3ը և հինգուած և մէջը բնաւ ջուր չանցներ։

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը, կըիւ մէջ ու դուրսի կողմը առեւծի պատկերը դրոշմուած է, և կը վաճառուին բոլոր քաուչուկէ մուճակ ծախողներու քով։ Իսկ մանթօները միայն ներսի կողմը կը գտնուին ամենէն և կշիռի նշաններ, և կը ծախուին ի կեդրոնատեղին, ինչպէս նաև ի Ջիւլիանիս Արապապօլ, Հանրմբատե Բրիտիշ Եֆ.Ի քով և ի Սելանիկ պէչտօթէն Շաւլան գաֆաֆ Աշճեօ Աբաիզ Օզլուի քով։ Կեդրոնատեղին է, Կ. պոլիս, պահէէ Գապու Փօժամտն օղլու խան դրան կից թիւ 13-14 մթերանոց։ 800 1—45

ՏԻՐ. Մ. ԽՄԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց ցաւցնելու լինելու արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռանները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	„	35.000.000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՋԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալն Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ. Գալաթիա

726 Պահչէ Գափու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան։

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԽԱՍԳՈՒԼԵԱՆ

ԹԷՅԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Պոլիս Պահչէ-Գափու Ձէլեպլիս խան թիւ 8—10

Այս մթերանոցին մէջ, որ երկար ատենէ ի վեր հաստատուած է, կը վաճառուին Չինաստանի և Ցէյլոնի ամենաընտիր թէյերը։ Այս թէյեր անման են իրենց համով, հոտով և գոյնով։ Դիմողք ամեն կերպիւ գոհ պիտի մնան։ Այս ընկերութիւնը Թուրքիոյ ամեն կողմերու մէջ մասնաճիւղեր ունի և շատ գիւղին է ամեն կողմ գտնել։ Ասոնց կեղծերը շինուած ըլլալով, պէտք է ուշադրութիւն ընել վերոյգրեալ նկարին։ 1—20

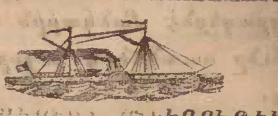

ԾՈՎԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԵՐՈՒՔԵԱՆ

ԵՒ ԲԱՋՆԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] Կրեդ և Պոլսոյ միջև [illegible] [illegible]

«Արմէնիա» շոգենաւը ուրբաթ 13/25ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Նովոռոսի, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Բաթում։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով.

Ա. կարգ 245 Ֆրանք

Բ. „ 175 „

[illegible]

Նաւուղեւքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՍԵՓԵՐԱ

477 [illegible]

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1893, մինչեւ յետ տնօրինութեան

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50		
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 10	6 30	7 00	7 30	8 56	9 27	10 ...	10 30	11 ...	11 45	1 30	2 ...	2 34	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 33	6 7	7 30	7 45	...	...
Գում—գաբու	6 20	6 46	7 09	7 42	9 05	9 37	10 11	10 39	11 09	11 55	1 41	2 9	2 44	3 10	4 11	4 43	5 11	5 43	6 11	6 44	7 07	7 46	7 54	...	...
Եէնի—գաբու	6 24	...	7 13	7 46	9 0	9 41	...	10 43	...	11 59	1 45	2 13	2 48	3 14	4 15	4 47	5 15	5 47	6 15	...	7 1	...	7 58	...	...
Տաւշան փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 30	...	7 19	7 52	9 15	9 47	...	10 49	...	12 05	1 51	2 19	2 54	3 20	4 21	4 54	5 22	5 54	6 22	...	7 17	...	8 4	...	...
Եէտի—գուլէ	6 35	7 04	7 26	8 10	9 20	9 52	10 20	10 54	11 18	12 09	1 57	2 2	3 ...	3 33	4 27	5 ...	5 2	5 59	6 29	6 53	7 22	7 58	8 7	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 18	7 41	8 22	9 32	10 03	10 32	11 05	11 20	12 09	2 10	...	3 13	...	4 40	5 14	5 44	6 10	6 4	7 4	7 34	8 12	...	...	...
Այ Ստեֆանոս	...	7 32	7 51	8 32	9 42	...	10 42	...	11 44	12 19	2 20	...	3 23	...	4 50	...	5 54	...	6 56	...	7 44	8 22	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	7 42	...	...	...	...	...	...	11 54	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 06	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61			
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	5 53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12 45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 07	...	...	...
Այ Ստեֆանոս	6 05	7 02	...	...	8 11	8 52	9 53	...	10 53	...	...	12 57	...	2 58	...	3 55	5 01	...	...	6 27	...	7 22	8 01	...	...
Մագրիգիւղ	6 17	7 16	7 40	...	8 25	9 06	10 06	10 40	11 05	11 29	12 40	1 10	...	3 11	...	4 09	5 14	5 42	6 5	6 43	7 11	7 44	8 14	...	...
Եէտի—գուլէ	6 33	7 28	7 55	8 12	8 3	9 19	10 19	10 53	11 17	11 42	12 52	1 23	2 27	3 24	3 54	4 25	5 30	5 5	6 31	6 54	7 35	8 07	8 30	...	...
Սամաթիա	6 37	7 38	...	8 16	...	9 24	10 24	10 57	11 21	11 46	12 57	1 28	2 31	3 29	3 58	4 29	5 34	6 02	6 35	6 58	7 38	...	...	...	...
Տաւշան փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 43	7 39	...	8 22	...	9 30	10 30	11 03	11 27	11 52	1 03	1 34	2 37	3 35	4 04	4 35	5 40	6 08	6 41	7 04	7 43	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 48	7 44	8 04	8 28	8 48	9 35	10 38	11 08	11 33	11 58	1 08	1 38	2 42	3 41	4 08	4 39	5 46	6 11	6 45	7 08	7 53	8 23	8 39	...	...
Կ. Պոլիս	6 56	7 52	8 12	8 36	8 56	9 43	10 46	11 16	11 41	12 06	1 16	1 46	2 50	3 49	4 16	4 47	5 54	6 22	6 53	7 16	8 01	8 32	8 47	...	...

Վերը ծրագիրներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք 61 և 62 թիւ կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին, որ անօրինութիւն, թիւ 8. 9, 10. 13, 38, 41, 42 և թիւ 45 կառախումբերը միայն վայրկեան մը կանգ պիտի առնուն ի Չէյթուն-Պուրնու։